Kaikki, mitä olet aina halunnut tietää supersankareiden seksuaalielämästä, mutta et ole tullut kysyneeksi

SEKSI, EROTIIKKA JA TASA-ARVO SUPERSANKARISARJAKUVISSA

Jhmeneloston Sue ja aviosiippansa pistävät perusarvoja järjestykseen. Näin sitä pitää!

Peruskysymysten äärellä

Kysymys: Miksi ihmeessä joku viitsii penkoa supersankareiden sukupuolielämää?

Vastaus: Supersankarisarjakuva perinteisimmässä muodossaan — esimerkiksi Teräsmies — peilaa kiinnostavasti luomisympäristönsä ja -ajankohtansa asenteita, ihanteita ja arvoja. Nietzscheläisen yli-ihmiskonseptin serkkupoikana ja amerikkalaisen sankarimyytin loogisena jatkeena syntynyt supersankarisarjakuva tukee ihmisen ikuista haavetta olla toista parempi, viisaampi ja voimakkaampi.

Äärimmäiseen voimaan yhdistetty äärimmäinen moraalisuus on olennainen osa supersankarimyyttiä, ja siksi on mielenkiintoista kartoittaa, miten erotiikka ja sukupuolisuus voivat yhdistyä toisaalta moraalisuuteen, toisaalta rajattomaan fyysiseen voimaan.

Kysymys: Entä tuo tasa-arvovouhotus sitten? Miksi sinä sitä haluat käsitellä?

Vastaus: Ajattelehan nyt — supersankarisarjakuvat kohdistuvat pääosin varhaismurrosikäisille, ja ne kuvaavat henkilönsä ihanteina Siitä on hyvin lyhyt askel siihen, että myös sarjassa tavatut arvot koetaan ihanteina. Ja koska supersankarisarjakuvien maailma on perinteisessä muodossaan hyvin konservatiivinen, on hauska etsiä sinänsä viattomista sarjoista vanhoja arvoja säilyttäviä tendenssejä ja osoittaa, että ne eivät nykyajattelun valossa ole enää itsestäänselvyyksiä.

Tiukkoja trikoita ja naamiohuveja

Kysymys: No, millä tavalla supersankarisarjakuvat ovat eroottisia?

Vastaus: Vaatetus on lähestulkoon sataprosenttisesti sekundaarisia sukupuolitominaisuuksia korostavaa. Aivan ihonmyötäinen, trikoomainen puku on yleisin, ja se paljastaa yksityiskohtaisesti ylävartalon lihasrakenteen. Perinteiset supersankarittaret eivät taas ole lihaksikkaita, vaan ainoastaan hoikkia ja povekkaita. Heidän vaatteidensa läpi ei näe kehon yksityiskohtia, joten puvun materiaali on joko toinen tai sitten he käyttävät rintaliivejä.

Kysymys: Puhut vain ylävartalosta.

Vastaus: Aivan. *Teräsmiehellä* on toki lihaksikkaat reidet, mutta hänen tiukkojen housujensa etumus on häveliäästi varjossa. Profiilista päätellen hän lienee eunukki. Supersankareiden erotiikka on hyvin ylävartalokeskeistä, minkä huomaa myös suudelmakuvista: ne on useimmiten rajattu vyötärön yläpuolelle.

Kysymys: Ei kai tuo vaatetus ole *tarkoitettu* seksikkääksi?

Vastaus: Vaatetukselle on toki käytännön edellytyksensä: tiukka, ihonmyötäinen asu on erinomainen työvaatetus henkilölle, joka tarvitsee liikkumavapautta ja aerodynaamista muotoilua. Tälle tosiseikalle on hilpeässä ristiriidassa viitta, jonka luulisi olevan mitä epäkäytännöllisin ahtaissa paikoissa, mutta jonka käyttö tekee juuri sankarista myyttisen sankarin ja ritarin ja erottaa hänet kaikista muista trikooatleeteista.

Siinä mielessä tiukat trikoot lienevät tarkoitettu eroottisiksi, että erotiikka on laajasti käsitettynä ihmisruumiin estetiikkaan liittyvää mielenkiintoa, ja Teräsmiehen lihaksiston yksityiskohtainen esittely on varmasti tarkoitettu herättämään ihailua ja demonstroimaan hänen täydellisyyttään miehen esikuvana.

Kysymys: Entäs tytöt?

Vastaus: Tytöt olivat genren alkuaikoina melkoisen siveitä. Vaikka asu oli ihonmyötäinen ja hamonen lyhyt, olivat kaula-aukot pieniä ja hihat pitkiä. Poikkeuksia toki oli lähes alusta lähtien — *Wonder Womanin* vaatetus oli aivan avoimen seksikäs — ja varsinkin nykyaika on tuonut supersankarittarien varustukseksi *Vampirella*-tyyppisen hyökkäävän seksuaalisuuden, joka etenee jo hyvin kauaksi käytännöllisyydestä.

Tuntuu vaikealta mieltää jotakuta jahtaamassa rosvoja piikkikoroilla ja napaan asti uurretussa uikkarintapaisessa, jonka ei voi kuvitella pysyvän yllä kuin liiman avulla.

Kysymys: Mitä muita eroottisia ominaispiirteitä supersankareilla sitten on vaatetuksen lisäksi?

Vastaus: Hyvin monen supersankarin käyttämä naamio tai valepuku on mielenkiintoinen eroottinen elementti. Sillä on myös oma käytännön funktionsa, eli sankarin oikean identiteetin suojeleminen. Siviiliminän suojaamisen välttämättömyys on muuten eräs erityisen heikosti perusteltu piirre supersankarisarjoissa, mutta koska se on hyvin käytännöllinen materiaalin lähde sarjojen juonikehittelyssä, siitä pidetään tiukasti kiinni.

Naamioituminen on perusolemukseltaan varsin eroottista. Entisaikojen anonyymit naamiaishuvit olivat eroottisen uskaliaisuuden pelikenttää, ja se näkyy myös supersankarisarjoissa: naamioituneena sankari pääsee lähestymään niitä naisia, joihin hänellä on siviilielämänsä kanssa etäinen, jopa kylmä suhde.

Naamioitumisen peruserotiikka pohjautuu henkilökohtaisen syyllisyydentunteen välttämiseen seksuaalisuudessa: kun kukaan ei tiedä eroottisen urotyön suorittajan identiteettiä, on hän vapaa ympäristönsä tuomitsemisesta. Amerikkalaisen yhteiskunnan peruspuritaanisuus ruokkii naamioitumisfantasian seksuaalisia pohjasävyjä.

Vampirellan käytännölliselle työasulle on myös selityksensä: hänen planeettansa asukkaat tulevat toimeen kaikissa lämpötiloissa. Siltä näyttää.

Kun Teräsmies kuolee, ei häntä kukaan voi korvata. Ei edes Terästyttö. Miksi ei?

Entäs jos... tuota...

Kysymys: Supersankarisarjakuvissa suudellaan, niinkuin lähes kaikissa muissakin sarjakuvissa; eikä sen pitemmälle mennä, niinkuin ei useimmissa muissakaan. Onko siinä jotain olennaista eroa, että suutelija onkin supersankari?

Vastaus: Eroottinen lataus on erittäin vahva siitä huolimatta, että sarja on tarkoitettu varhaisnuorille ja lapsille. Siihen on useimpiakin syitä, mutta kaikki johtavat ennemmin tai myöhemmin supersankaruuden peruskäsitteeseen: siihen, että Teräsmies on maailman Vahvin Mies, voittamaton, yliluonnollinen olento.

Tyttölukija, joka on oloutettu ihannoimaan fyysistä voimaa, tuntenee aivan erikoislaatuisia väreitä kuvitellessaan itsensä Teräsmiehen syleilyyn, ja sen ikäinen poika, joka jo alkaa aistia herääväää seksuaalisuuttaan, kokee samaistuessaan Teräsmieheen *Clark Kentin* triumfin: ujo ja saamaton, kontaktia pelkäävä yksilö tietää, että mitään muuta kuin hänen oma moraalinsa ei ole hänen ja tytön välillä — hänellä on fyysinen ja asemallinen ylivoima.

Kysymys: Mutta eihän Teräsmies jahtaa tyttöjä!

Vastaus: Ei todellakaan. **Jules Feiffer** on tehnyt aiheesta kauniin analyysin esseessään supersankareista *(The Great Comic-book Heroes,* Playboy 10/65): hänen mukaansa kulttuurissamme sellaisen miehen vastakohta, joka ei onnistu naisten kanssa, ei suinkaan ole naissankari vaan mies, joka onnistuisi jos tahtoisi, mutta ei vain viitsi. Maskuliinisen voimakkuuden ihanne on mies, joka on niin vahva ja viriili ja sellaisessa asemassa, ettei hänen tarvitse vaivata itseään tytöillä jotakin todistaakseen.

Nynnyt haluavat tyttöjä, jotka ylenkatsovat heitä; oikea mies ylenkatsoo tyttöjä, jotka haluavat häntä. Tämä konseptio tulee äärimmäisen selvästi esille skitsofreenisessa kolmiodraamassa Teräsmies — *Lois Lane* — Clark Kent. Kent jahtaa Loisia, joka vähät tästä välittää, ja kun Lois olisi milloin tahansa valmis lankeamaan Teräsmiehen syliin, tämä taas ei välitä vähääkään.

Kysymys: Esiintyykö supersankarisarjoissa oikeita sukupuolisuhteita, vaikka epäsuorasti vihjattuinakin?

Kun nainen on miestä vahvempi, sille ei voi kuin nauraa.

Vastaus: Nykyään kyllä, ja onhan jo alkoinaan Ihmenelosiinkin kuulunut yksi aviopari. Mutta kyseinen pari muistutti enemmän riiteleviä sisaruksia kuin intohimoisia rakastettuja. Vasta viime aikoina heidät on voitu tavata heräämässä samasta vuoteesta. Mutta supersankareiden seksuaalisuus on paljon ongelmallisempaa kuin tavallisten ihmisten.

Kysymys: Kuinka niin?

Vastaus: Vaikka nopeasti ajatellen Teräsmies saattaisi tuntua ihanteelliselta sukupuolipartnerilta voimiensa ja etenkin yli-inhimillisen kestävyytensä suhteen, on esitetty myös kyyninen teoria, jonka mukaan tavallinen kuolevainen nainen ei todennäköisesti selviäisi hengissä aktista Teräsmiehen kanssa. Oletetaan esimerkiksi, että hänen siittiönsä kulkevat valon nopeudella ja ovat supervoimakkaita...

Olen myös lukenut kaskun, jossa Teräsmies oli menossa vuoteeseen Lois Lanen kanssa ensi kertaa ja ilmaisi olevansa hyvin hermostunut. Lois kysyi, miksi ihmeessä. "Koska pelkään olevani nopeampi kuin kiitävä luoti", vastasi Teräsmies. Helppoa ei siis ole, ja täytyykin muistaa näissä yhteyksissä, että Teräsmies ei ole ihminen vaan *Kryptonilta* kotoisin oleva alien, jolla on ties minkälaiset omat lisääntymisrituaalinsa. Erittäin todennäköistä on, että Teräsmies ei voisi saada lasta maan naisen kanssa, sillä eri planeettojen väellä on taatusti erilainen genetiikka. Tämä jättää laskuista erinäiset superlapsiraskauden ongelmat (entä jops lapsi potkaisisi?).

Toisaalta Teräsmiehellä olisi mahdollisuuksia suhteeseen omanrotuisensakin naisen kanssa: *Terästyttö,* vaikkakin on hänen serkkunsa, olisi jonkinlainen mahdollisuus; samoin Kryptonilta pelastetun *Kandorin* pullokaupungin väessä olisi hyviä ehdokkaita. Hän ei kuitenkaan sarjoissa tee mitään tähän viittaavaakaan.

Kysymys: Onko siihen joku syy?

Vastaus: Jos Teräsmiehellä olisi sukupuolisuhde, pitäisi hänen olla naimisissa sarjakuvamoraalin mukaisesti. Jos hän taas olisi naimisissa, rajoittaisi se olennaisesti hänen mahdollisuuksiaan pelastaa ja suudella muita naisihmisiä, jolloin taas juonet kärsisivät. Oman vaimon suuteleminen tuntuu auttamattoman epäromanttiselta eleeltä.

Muitakin teorioita on: **Michael Fleischer** tarjoilee hauskan esimerkin kirjassaan *The Great Superman Book.* Hänen mukaansa Teräsmiehen äkillinen, väkivaltainen äidin menetys juuri erityisen tärkeässä elämänvaiheessa, kun lapsi oli vasta alkanut tajuta tunnesiteensä tähän, jätti Teräsmieheen lähtemättömät jäljet, jotka heljastuvat tiedostamattomana vihamielisyytenä naisia kohtaan.

Tässä teoriassa on ainakin se vika, että suruttomasti sovelletaan freudilaisia *Oidipus*-käsitteitä vieraan planeetan väkeen. **Maurice Horn** on ytimekkäästi sitä mieltä, ettei Teräspoika vain koskaan kasvanut oikeastaan Teräsmieheksi - hän on aivoiltaan ja nivusiltaan edelleen kuusitoistavuotias.

Kysymys: Mutta kuusitoistavuotiashan on kaikkea muuta kuin viaton — yleensä ainakin.

Vastaus: Se on aivan totta, ja supersankarisarjoja parodioivat ovat löytäneet tämän lähestymiskannan. Tuntuu omalaatuiselta, että jos 16-vuotiaalla pojalla on röntgenkatse, hän ei käyttälsi sitä tyttöjen anatomian tarkasteluun. Teräsmies on joko todella viaton tai sitten hivenen tyhmä.

Teräksiset tytöt muovisissa seikkailuissaan

Kysymys: Melkein kaikilla supersankareilla on naispuolinen vastine. On Terästyttöä, *Hämähäkkinaista, Lepakkotyttöä,* -jopa naispuolinen *Hulk.* Miksi ihmeessä?

Vastaus: Kustantajat etsivät uutta lukijakuntaa tyttöjen joukosta. He olettivat, että sarjan päähenkilön tulee olla tyttö, jotta tyttölukijat voisivat kiinnostua tästä ja samaistua tähän. Kuitenkaan ei samaistuminen ole riippuvaista sukupuolesta ja samoin ne tytöt, jotka kuluttivat supersankarisarjakuvia, lukivat myös miessankareiden seikkailuja.

Mutta tytöt tulivat genreen ja jäivät sinne, ja yhä enenevässä määrin on huomattavissa, että heidän roolinsa on muuttunut tyttöjen samaistumiskohteesta miehen eroottiseksi objektiksi: esimerkiksi Terästytön asu on muuttunut avokaulaiseksi ja hamonen tiukoiksi shortseiksi.

Kysymys: Onko supersankarittarien asema erilainen kuin miespuolisten sankarien?

Vastaus: Nykyään sukupuolierot eivät ole erityisen olennaisia. Kuitenkin vanhan koulun mukaisissa supersankarisarjoissa naispuolinen päähenkilö oli aivan selvästi eri asemassa, parhaana esimerkkinä Terästyttö.

Hän oli alkuperänsä vuoksi täsmälleen samoilla kyvyillä varustettu kuin Teräsmies, mutta siitä huolimatta hänen seikkailunsa ja toimenkuvansa olivat erilaiset.

Kysymys: Millä tavoin se ilmeni?

Vastaus: Äärettömän fyysisen ylivoiman käsite on hankala, kun se esiintyy naisella. Piirtäjät ja käsikirjoittajat olivat älyllis-tunteellisen ristiriidan edessä: kuinka kuvata nainen yhtä aikaa vä-

Pelastaminen on hyvin usein erittäin eroottista. Huomatkaa Loisin asento.

Terästyttö koettaa tulla immuuniksi kryptoniitille, mutta seerumilla on sivuvaikutuksensa. – Tyypillistä on se, että hän ei näköjään itse pysty ratkaisemaan ongelmaansa, vaikka hänen pitäisi olla yhtä kyvykäs kuin Teräsmiehen.

kivahvaksi ja kauniiksi, yhtä aikaa pystyväksi ja samalla feminiiniseksi arkkityypiksi. Vahvintakin tavallista miestä voimakkaamman naisen käsite on tunnettu epämiellyttäväksi, mahdottomammaksi kuin supervoimakkaan miehen.

Tämän takia Terästytön seikkailut ovat mitättömämpiä, hän joutuu Teräsmiestä useammin pienen ivailun kohteeksi ja juonia koetetaan rakentaa perinaisellisina pidettyjen ominaisuuksien, kuten turhamaisuuden ympärille. Erittäin hyvin tämä erilaistaminen näkyy Terästytön tavoissa pyydystää pahantekijöitä.

Hän käyttää erilaisia apuvälineitä, suunnitelmia ja etäältä vaikuttamista sekä "pehmeltä" kykyjään, kuten superpuhallusta paljon enemmän kuin Teräspoika, jonka tavallisin reaktio on syöksyä rikospaikalle ja lyödä nyrkillä. Terästyttö lyö erittäin harvoin nyrkillä.

Kysymys: Missä tässä on logiikka?

Vastaus: Amerikkalaisessa moraalikoodissa. Tappelu — nyrkkitappelu erityisesti — on erittäin epänaisellista ja tuomittavaa, paitsi miehen yhteydessä se on ihailtavaa ja miehekästä. Kun Teräspoika taistelee vihollistaan vastaan, saatamme nähdä sivukaupalla maskuliinisia nyrkiniskuja, jotka vaikuttavat aivan luontevilta, mutta jos Terästyttö tekisi saman, se vaikuttaisi makaaberilta.

Onkin esitetty sekä käsitys, että lyöminen on Teräspojalle ja miehelle seksuaalista sublimaatiota; että teoria, jonka mukaan nyrkki — varsinkin eteen ojennettu nyrkki Teräsmiehen kiitäessä kohti uhriaan — on niin selkeä penissymboli, että epäilemättä piirtäjät olisivat tunteneet itsensä epämääräisen vaivautuneiksi joutuessaan liittämään sen Terästyttöön.

Kysymys: Nyt kun pääsimme seksiin — millainen suhde supersankarittarella on seksiin?

Vastaus: Hän on paljon epäeroottisempi olento, yksinkertaisesti siksi, että hänen on vaikea löytää vastakaikua. Terästytölle on hankalaa kehittää romanssia, koska silloin jouduttaisiin käsittelemään tabuaihetta: suhdetta, jossa nainen on voimakkaampi kuin mies.

Niissä harvoissa sarjoissa, joissa Terästytöllä on ollut romanssi Terästyttönä (ei siis siviiliminänään), on suhde satirisoitu ja Terästytön voimakkuus käsitelty humoristisena ominaisuutena, suurinpiirtein *Vihtori* ja *Klaara* -suhteen tyyliin. Terästytön epäeroottisuutta korostaa vielä sekin, että hän ei hyödynnä sukupuoltaan niissä harvoissa tilanteissa, joissa siitä olisi apua, eli ei esimerkiksi käytä itseään houkutuslintuna rosvoja pyydystäessään.

Itse asiassa Terästyttö on vielä sukupuolettomampi kuin Teräspoika, koska Teräspoikaan sentään tytöt tuntevat vetoa. Terästyttöä ei tervejärkinen mies koettaisi suudella — korvapuustista voisi lähteä pää irti.

Kysymys: Mutta eivätkö nämä vahvat naiskuvat ole kuitenkin feminististen mieleen?

Vastaus: Eivät missään tapauksessa niin kauan kuin heidät esitetään — kuten Terästyttö — naisellisena arkkityyppinä, jolla on varsin vähän tekemistä totuuden kanssa. Wonder Womania amatsonitaustoineen ovat jotkin hakuteosten tekijät pitäneet esifeministisenä, mutta siitä olen eri mieltä.

Wonder Woman menetti supervoimansa, jos joutui miehen sitomaksi. Selkeämpää konseptia näennäisfeminismistä en muista nähneeni — vahva

saa olla, mutta miehelle on aina jätettävä takaportti päästä niskan päälle. Sitäpaitsi supersankarittaren on aina oltava kaunis — myös objekti eikä vain subjekti.

Kysymys: No no - ovathan miespuolisetkin supersankarit aina komeita objekteja!

Vastaus: Niin, mutta heille myös sallitaan rumuus, mitä naiselle ei sallita. Otetaanpa vaikka tapaus Hulk. Hulk on niin ruma, että sattuu. Silti hän on hyvin suosittu. On olemassa myös naispuolinen Hulk, joka muuttuessaan toiseen hahmoonsa tulee toki isoksi ja vihreäksi, mutta pysyy yhtä kaikki viehättävänä, sopusuhtaisena naisena — poven ympärys suurenee ja vaatteet riekaloituvat näppärästi.

Mistä johtuu, että ajatus peikkomaisesta, rujosta nais-hulkista tuntuu kovin groteskilta ja sitä on vaikea hyväksyä! Siitä, että ruma nainen ei ole julkaisukelpoinen. Ihmenelosten Möykky on todella ruma, mutta sympaattinen. kukaan ei ole luonut rumaa ja sympaattista naista, koska normien mukaan ruma nainen on joko paha tai täysin mielenkiinnoton korkeintaan sääliä herättävä yksilö.

Ja poikaparissa kuljetaan!

Kysymys: Ovatko joidenkin supersankareiden nuorukaisikäiset apulaiset samanlainen muoti kuin supersankareiden naispuoliset vastineet?

Vastaus: Kyllä ovat, levikin laajentamistarkoituksessa luotuja, ja aivan yhtä heppoisin perustein. Jules Feiffer kommentoi samaistumiskohteen logiikkaa *Playboyn* esseessään: "En voinut sietää poika-apulaisia. Mikäli teoria *Robinin* (ja muiden vastaavien nuorukais-aisaparien) taustalla oli antaa nuorille lukijoille samaistumiskohde, se epäonnistui minun kohdallani synkeästi. Täysikasvuiset supersankarit olivat niitä, joihin samaistuin. He olivat minä tulevaisuuden versiona. Oli vielä aikaa tulla sellaiseksi. Mutta ihmepoika Robin oli minun ikäiseni.

Tarvitsi vain katsoa häntä nähdäkseen, että hän osasi tapella paremmin, heilauttaa itsensä köydestä paremmin, pelata palloa paremmin, että hän söi ja asui paremmin; kun minä asuin itä-Bronxissa, Robin eli kartanossa, ja kun minä yritin jotenkuten miellyttää äitiäni ja epäonnistuin aina, Robin pelasteli *Batmania* ja sai kultamitaleja.

Hänen ei tarvinnut edes asua äitinsä kanssa. Robin ei ollut hintelä. Hänellä oli keskiraskaan sarjan kroppa, painijan jalat. Hän oli itsestään selvä kympin oppilas, kaikkien seurueiden keskipiste, suuruuteen massoista poimittu — Luoja, kuinka minä vihasin häntä. Voitte kuvitella, kuinka tyytyväinen olin, kun vuosien päästä sain kuulla hänen olevan hintti."

Kysymys: Hintti??????

Vastaus: Feiffer viittaa kuuluisaan tutkielmaan *Seduction of the innocent*, jossa sarjakuvien kiihkeä vastustaja **Frederic Wertham** kirjoittaa Batmanin ja Robinin suhteesta mm. seuraavaa: "Joskus Batman päätyy loukkaantuneena vuoteeseen ja nuori Robin nähdään istumassa hänen vierellään. Kotona he viettävät idyllistä elämää. He ovat *Bruce Wayne* ja *Dick Grayson*.

Bruce Waynea kuvaillaan "seurapiiri-ihmiseksi", ja heidän suhteensa on viralllisesti se, että Dick on Brucen holhokki. He elävät upeassa huoneistossa, jossa on kaunilta kukkia suurissa maljakoissa...Batman nähdään joskus aamutakissa...Se on kuin toiveuni kahden homoseksuellin yhteiselämästä."

Kysymys: Onko todistelu mielestäsi uskottavaa?

Vastaus: Yhdellä tavalla se antaa erittäin hyvän käsityksen supersankarisarjakuvien suhtautumisesta homoseksualismiin: homoseksuaalisuutta pelätään niin kiihkeästi, että kaikki viitteet sinne päinkään pyritään joko tietoisesti tai tiedostamattomasti karsimaan.

Esimerkiksi Teräsmies ja hänen miespuolinen vihollisensa ovat äärettömän harvoin sylipainissa: he lyövät nyrkillä ja heittelevät esineillä. Miesten välisiä fyysisiä kontakteja näkee vähemmän kuin todellisessa elämässä.

Kysymys: Miksi tällainen pelko?

Vastaus: Ilmeisesti on todettu, että homoseksualismilla ja miehen ruumiiseen kohdistetulla, korostettua maskuliinisuutta ihailevalla suhtautumisella on syy-yhteys. Koska supersankarisarjat ovat jo täynnä fyysisen, maskuliinisen voiman ihailua ja esittelyä, on kaikkia muita viitteitä varottava, jotta sisältö ei kallistuisi liikaa sinne suuntaan, mitä suuri yleisö pitää homoseksualismin oireina.

Ei ole tietenkään sanottua, että suuren yleisön käsitys homoseksualismista on oikea. Mitä tulee poika-aisapareihin, on sankarin ja apulaisen ikäero lähellä isä-poika-suhdetta, jotta ei syntyisi myöskään liian helposti käsitystä "poikaparista".

Batmanin ja Robinin siviili-idylliä .... tra-la-la?

Realismin järjettömät vaatimukset

Kysymys: Herää kysymys, miksi näissä erittäin epärealistisissa sarjoissa, joissa esiintyy lentäviä viitta-asuisia miehiä, pitäisi olla sitten totuudenmukainen ja tasa-arvoinen ajatusmaailma? Onhan *Helmin* ja *Heikinkin, Aku Ankasta* puhumattakaan, maailma epätodellinen ja vääristynyt.

Vastaus: Onhan selvää, että kun koko yhteiskunta on seksuaalisvihamielinen, ei joku tietty traditionaalinen sarjakuva voi toimia muuta kuin yhteiskunnan peilinä. Kuitenkin supersankarisarjakuviin liittyy poikkeuksellisen voimakkaasti idealisoiva piirre, jolla on taipumus muokata lukijansa arvomaailmaa voimakkaammin kuin neutraalimpi sarja tekisi.

Voimakkaat hyvä-paha-arvoasetelmat ja päähenkilöiden epäinhimillinen moraali sijoittuneena pseudorealistiseen ympäristöön ujuttaa varmasti huomaamatta erinäisiä käsityksiä lukijan tajuntaan, eivätkä kaikki ne ole objektiivisia käsityksiä.

Kysymys: Mutta eikö nyt olla menossa koko ajan realistisempaan supersankarisarjaan?

Vastaus: Kyllä ainakin siinä mielessä, että henkilöt ovat persoonallisempia ja he eivät ole monotonisen hyviä vaan inhimillisiä; mutta puhuttiinpa jo *Hämähäkkimiehen* synnyttyä siitä, että realismi on tullut supersankarisarjaan, koska Hämähäkin alter ego *Peter Parker* on neuroottisen ujo koulupoika kompleksseineen.

Kun hän kuin ihmeen kautta pääsee suudelmaetäisyydelle rakastettuunsa, jokin uhka poikkeuksetta kiidättää hänet pukeutumaan Hämähäkkiasuunsa ja pakottaa hänet jättämään tyttönsä siihen paikkaan.

Maurice Horn kommentoi ilmiötä sarkastisesti kirjassaan *Sex in the Comics:* "Vain yli-ikäinen sarjakuvalehden toimittaja voi kutsua teini-ikäisen pojan hälpymistä mahtavilta treffeiltä suorittamaan turhia reissuja 'realistiseksi'."

Kysymys: Okei, okei: supersankarisarjat ovat siis epärealistisia, asenteellisia ja kaikkea sellaista. Pitäisikö ne sitten kieltää lailla tai jotakin?

Vastaus: Jos kukaan meistä palaa takaisin niihin aikoihin, kun Teräsmiehen poika kului resuiseksi kännyissämme, voimme yhtyä Jules Feifferin sanoihin: "Sarjakuvat ovat ennen kaikkea roskaa. Niiden syyttäminen siitä, että ne ovat mitä ovat, ei ole mikään syytös. Ei ole olemassa puhdashenkistä roskaa tai moraalista roskaa tai sivistävää roskaa, vaikkakin yrityksiä viimeksi mainitusta on yritetty ujuttaa meille. Mutta sivistäminen ei ole roskan tarkoitus. Se on talteiden toisen luokan kansalainen, tarkoitettu vain ja ainoastaan tykättäväksi.

Lapsi tarvitsee, yksinkertaisesti terveen järkensä säilyttääkseen, maanalaisia aikoja. Hänellä on oltava paikka mihin pilloutua ja mistä aikuiset eivät häntä tavoita. Paikka, joka vihjaa, vaikkakin vain epäsuorasti, että aikuiset eivät olekaan sen kummempia; että he eivät tiedäkään kaikkea; että he eivät osaakaan lentää kuten eräät tai voi antaa luotien pomppia heitä vahingoittamatta rintakehistään, tai antaa kõniin kenelle tahansa heitä kiusaavalle, tai — voi tuota iloa! - muuttua jopa näkymättömäksi! Ei kenenkään maa. Vapauttava vyöhyke."

Kysymys: Mutta entä ne vahingolliset asenteet?

Vastaus: Ne eivät ketään vammauta tai alvopese; ne ovat mielenkiintoinen tutkimuskohde sinällään, koska ne heijastavat pelkistettyinä vallitsevat yhteiskunnalliset struktuurit. mutta supersankarisarjojen painopiste on etäällä ihmissuhdekysymyksistä: pääpaino on toiminnalla, jännityksellä ja yliluonnollisilla efekteillä.

Niin kauan kuin ne ovat lukijan kiinnostuksen ensisijainen kohde, on ihmissuhtelden realistisuus turhaa painolastia. Myöhemmässä iässä voinee jo luottaa lukijan omaan arvostelukykyyn; olemmehan mekin kaikki kohtalaisen selväjärkisiä, vaikka olemmekin supersankarisarjoja lukeneet.

Kysymys: Ketkä me?

Johanna Sinisalo

Auringonottohetki pilvenpiirtäjän katolla järkkyy, kun miesten-lehden valokuvaaja kohdistaa helikopterista käsin putkensa "vihreään makupalaan".